LAUSUNTO

25.10.2018

Eduskunnan verojaosto

HE 191/2018 vp

HELEN OY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALE ENERGIAVEROTUSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle energiavero-lainsäädännön muuttamisesta ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Nykyisin lämmön tuotannon fossiilisista polttoaineista (kivihiili, maakaasu ja öljy) kannetaan niiden lämpöarvon perusteella määräytyvää energia-sisältöveroa sekä poltosta syntyvän hiilidioksidipäästön perusteella määräytyvää hiilidioksidiveroa (pois lukien turve). Sähkön ja lämmön yhteistuotannossa lämmön tuotantoon käytettyjen polttoaineiden hiili-dioksidivero on puolitettu, jolloin edistetään tehokasta yhteistuotantoa ja vähennetään päällekkäistä ohjausta päästökaupan kanssa.

Esityksessä ehdotetaan, että lämmityspolttoaineiden verotuksessa huomioitaisiin niiden elinkaaren aikaiset hiilidioksidipäästöt. Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon (CHP) verotusta muutettaisiin siten, että hiilidioksidiveron puolitus poistetaan ja tämä korvattaisiin energiasisältö-veron alennuksella. Samalla turpeen ja muiden lämmityspolttoaineiden veroja korotettaisiin. Yhteensä energiaveromuutokset lisäisivät verotuottoja 38 miljoonalla eurolla. Suurten sähkövarastojen verotusta muutettaisiin kaksinkertaisen sähköverotuksen välttämiseksi. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Sähkövarastojen kaksinkertaisen verotuksen poistaminen kannatettavaa

Helen kannattaa suurten sähkövarastojen verotuksen muuttamista siten, että vältetään kaksinkertainen verotus. Tämä helpottaa sähkövarastojen markkinoille tuloa ja siten edistää sääriippuvaisesta tuotannosta johtuvaa säätötarvetta. Energiajärjestelmä kehittyy kovaa vauhtia ja on varauduttava myös lyhyellä aikavälillä uudistamaan verolainsäädäntöä, kun varastointitekniikat kehittyvät.

Lämmityspolttoaineiden veromuutos ei helpota yhteistuotannon asemaa

Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotukseen ehdotetaan muutosta, jossa hiilidioksidiveron puolituksesta luovuttaisiin, mutta se korvattaisiin alentamalla yhdistetyssä tuotannossa käytettyjen lämmityksen polttoaineiden energiasisältöveroa. Muutoksen jälkeen yhteistuotannossa kivihiilen verotus kiristyy 3 €/MWh ja maakaasun alenee 0,7 €/MWh. Lämmön erillistuotannossa sen sijaan kivihiilen verotus alenisi 0,3 €/MWh ja maakaasun kiristyisi 0,8 €/MWh,

johtuen siitä että elinkaarilaskenta nostaa maakaasun päästökerrointa enemmän kuin kivihiilen ja raskaan polttoöljyn päästökerrointa.

Ehdotettu muutos on Helenin mielestä ristiriitainen hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa asettamiin tavoitteisiin nähden. Muutokset eivät vähennä hiilidioksidipäästöjä tai vähennä öljyn käyttöä eivätkä täytä tavoitetta kaasulla tuotetun yhteistuotannon aseman parantamisesta. Näin pieni muutos maakaasun verotuksessa ei käytännössä vaikuta maakaasun kilpailukykyyn. Maakaasu on lähtökohtaisesti markkinahinnaltaan eurooppalaista hintatasoa kalliimpaa ja lämmöntuotannon edelleen korkea verotus heikentää sen kilpailukykyä erityisesti yhteistuotannossa. Lämmön erillistuotannon yhteistuotannosta poikkeava vaikutus, jossa kivihiilen verotus alenisi ja maakaasun kiristyisi, on kokonaan lain tavoitteiden vastainen.

Myös lakiesityksessä todetaan, etteivät ehdotetut muutokset muuttaisi nykyisten voimalaitosten ja polttoaineiden ajojärjestystä lämmön-tuotannossa.

Veromuutoksen kustannusvaikutukset Helenille olisivat 10 miljoonaa euroa vuosittain. Helen pitää korotusta päästöjen vähentämisen ja kaukolämmön kilpailukyvyn kannalta väärän suuntaisena. Helen tekee parhaillaan mittavia investointeja kivihiilen käytön vähentämiseksi. Nyt tulisi pidättäytyä uusilta veronkorotuksilta, sillä ne heikentävät yhtiön mahdollisuuksia uusiutuvan energian investointeihin.

Hiilidioksidipäästöjen verotus on päällekkäinen ohjaus päästökaupan kanssa

Helen ei lähtökohtaisesti kannata hiilidioksidipäästöjen verotusta, koska se on päästökaupan kanssa päällekkäistä ohjausta. Laskelmiemme mukaan veromuutoksen päästöjen vähentämisen kustannus on 330 €/t, kun päästöoikeuden hinta on tällä hetkellä 22 €/t. Nykyinen malli, jossa yhteistuotannon hiilidioksidiverokomponentti on puolitettu, on aikanaan luotu, jotta päällekkäisyyttä päästökaupan kanssa vähennetään ja tehokasta yhteistuotantoa edistetään.

Päästökauppa ei myöskään tunne elinkaarilaskentaa vaan laskennassa huomioidaan ainoastaan polton päästöt. Pääsääntöisesti olisi hyvä, että polttoaineiden elinkaaren aikaisia päästöjä ohjataan kussakin elinkaaren vaiheessa. Niin kauan kun elinkaarilaskenta ei ole päästökaupassa käytössä, olisi hyvä että laskentatavat olisivat yhteneväiset. Samalla vältettäisiin lain tavoitteiden vastainen verotusepäkohta lämmön erillistuotannossa.

Lisätietoja
Maiju Westergren
johtaja, Helen Oy